

PER JOHAN ECKERBERG
SOLVENSREGLER
REGELÖVERSIKTEN

En översikt över försäkringsföretagens solvensregler

Scandinavian RE Production AB
Box 4012, 131 04 Nacka
www.scandinavianreproduction.se

Beställningar

E-post: siv.karlin@scandinavianreproduction.se eller
www.scandinavianreproduction.se

För mer information, se vår webb:
www.scandinavianreproduction.se

Att mångfaldiga innehållet i denna bok, helt eller delvis, utan medgivande av Scandinavian RE Production AB, är förbjudet enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Förbudet gäller varje form av mångfaldigande, såsom tryckning, kopiering, bandinspelning etc.

Solvensregler Regelöversikten

Per Johan Eckerberg

© Författaren och Scandinavian RE Production AB

Omslag och grafisk design: Carina Länk, Länk Grafisk Formgivning & Illustration HB

Layout: Carina Länk och Siv Wallmon Karlin

Teckning: Lars Sjöobblom efter foto av Håkan Målbäck

Illustrationer: Länk Grafisk Formgivning & Illustration, www.lank.nu

Upplaga 1:1

Tryck: Italgraf media, 2020

ISBN 978-91-519-1903-4



Per Johan Eckerberg

SOLVENSREGLER REGELÖVERSIKTEN

En del i skriftserien FörsäkringsrörelseManualen

Scandinavian RE Production

Förord av Johan Lundström, chefsjurist Svensk Försäkring

Rättsregler ska vara tydliga, effektiva och förutsägbara. Den självklarheten har jag haft anledning att upprepa ofta inom ramen för Svensk Försäkrings påverkansuppdrag, som en uppmaning till lagstiftaren. Mot bakgrund av hur regelgivningen utvecklats inte minst inom finansmarknadsområdet har tyvärr en stark förbättringspotential i rättssäkerhetskänslan uppenbarats. Per Johan Eckerbergs bok är avsedd att vara en praktisk handledning för dem som har att tränga igenom det mycket omfattande och komplexa solvensregelverket. Genom sin systematiska, tabellvisa genomgång av alla olika slags normer kommer boken med all säkerhet att på ett mycket förtjänstfullt sätt fylla sitt syfte.

Redan i boken *Solvensregler*, som publicerades 2019, noterar Per Johan Eckerberg att en av de största svårigheterna med solvensregelverket för försäkringsföretagen är dess omfattning – drygt 4 000 textsidor. De flesta jurister skulle med enfaset uttrycka att redan en sådan massiv mängd av regler i sig innebär att lagstiftaren inte förmått reglera tydligt, effektivt och förutsägbart.

Jag har från det utsiktstorn som min roll på branschorganisationen Svensk Försäkring utgör under flera år noterat hur främst reglering på EU-nivå kommit att göra avsteg från rättssäkerhetens kännemärken. Jag ser dessa brister hos EU-institutionerna, men även i svensk lagstiftares och svenska myndigheters deltagande i EU-reglering. Vad branschen efterlyser är att nya regler arbetas fram efter kvalitativt, och tidigt inlett, samråd med branschen och andra intressenter. Ett annat oeftergivligt krav är att ny reglering underbyggs av gedigen konsekvensanalys, dvs. att lagstiftaren reglerar utifrån god insikt om hur väl syftet med de nya regelverken kommer att uppfyllas. Förutsägbarheten, slutligen, handlar om att lagstiftaren måste utifrån rimliga tidsplaner arbeta fram nya regelverk med god framförhållning för dem som har att tillämpa reglerna.

En annan rättssäkerhetsutmaning bottnar i att mycket av EU:s försäkringsreglering arbetas fram inom ramen för de europeiska tillsynsmyndigheterna. Dessa myndigheters del i regleringsarbetet karakteriseras av stark sekretess och ytterst begränsad insyn. Det är således tjänstemän hos EIOPA, den europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheteten i Frankfurt, som i praktiken ligger bakom förslag och färdig reglering som i sin tur EU-kommissionen levererar. En sådan utveckling av regelgivningen innebär att expertinflytandet ökar på bekostnad av de politiska och mer mångfacetterade överväganden som lagstiftning bör vila på. Varje tjänsteman och varje expert – bara hos EIOPA finns drygt 150 stycken – vill bidra till regleringen, och det saknas ofta en egentlig motkraft hos EU-kommissionen. Även med beaktande av att EIOPAs uppdrag har formulerats som att säkerställa en hög grad av effektiv och konsekvent reglering och tillsyn, så måste myndighetens bidrag till detta anses allt oftare överskrida gränsen för vad som är rimligt och hanterbart.

Det finns starka skäl att se över EU:s lagstiftningsmetod på finansmarknadsområdet, i syfte att återgå till ursprungstanken om att låta grundnivån (direktiv och förordningar) avse endast ramlagstiftning med grundläggande principer. Lagstiftaren bör samtidigt överväga att påtagligt reducera detaljeringsgraden i regelverk. Att hantera utmaningar i försäkringsföretagens verksamhet på olika sätt utifrån särdrag gällande till exempel företagsstyrning, kundmålgrupper och distributionskanaler ger goda förutsättningar för en väl fungerande konkurrens, med bibehållet högt konsumentskydd. Dessutom bör som sagt återhållsamheten öka gällande vad EU-kommissionen begär råd om från EIOPA. EU-tillsynsmyndigheternas expertisroll får inte i praktiken "ta över" EU-kommissionens policyroll.

I syfte att hantera alla dessa rättssäkerhetsutmaningar kan man också reflektera över det faktum att bl.a. riksdagen konstaterat att "EU-ärenden" inte i formell mening utgör regeringsärenden, och därmed inte omfattas av det grundlagsfästa beredningskravet. Kan det vara den skillnaden i förhållande till regeringsärenden som i praktiken utgör kärnan i varför de brister avseende rättssäkerhet i (EU-) regelgivningen som jag redovisat överhuvudtaget förekommer i Sveriges hantering av EU-frågor? Jag anser att Regeringskansliet – och för den delen i förekommande fall även myndigheter – långt ifrån alltid förmår hantera EU-ärenden på ett sätt som i möjligaste mån svarar mot regeringsformens beredningskrav; det borde därför övervägas att på nytt låta utreda frågan om beredning av EU-ärenden.

Med dessa reflektioner har jag velat sätta Per Johan Eckerbergs utmärkta och för dem som har att tillämpa solvensregelverket tydliga och metodiska bok i en bredare regelgivningskontext - en kontext som jag förmodar kan såväl förskräcka som inge visst hopp om att regelgivningen kan utvecklas mot stärkt rättssäkerhet.

Stockholm, mars 2020

Johan Lundström

Författarens förord

Solvensregler Regelöversikten är ett redskap för att skapa översikt – ett helikopterperspektiv – över försäkringsföretagens solvensregler, förarbetena, svensk tillsynspraxis och regelverksförändringarna till följd av Solvens II-direktivet. Reglernas innebörd förklaras däremot inte i denna bok, utan i *Solvensregler*, som publicerades i oktober 2019.

När jag 2016 påbörjade arbetet med *Solvensregler* insåg jag snabbt att en av de största svårigheterna låg i det samlade solvensregelverkets omfattning (över 4000 textsidor). Därtill kom den komplexa regelstrukturen med olika adressater (stater, tillsynsmyndigheter och försäkringsföretag), flera avsändare (Rådet och Parlamentet, Kommissionen, Eiopa, regeringen, riksdagen och Finansinspektionen) och skilda normativa nivåer (direktiv, delegerad akt, 19 ITS, 29 Eiopa-riktlinjer, FRL samt ett stort antal föreskrifter och allmänna råd). Vidare fann jag att förarbetena på EU-nivå var omfattande och hade en fragmenterad och svåröverskådlig struktur (över 130 olika *advice*, *submissions* och *final reports* från CEIOPS och EIOPA) till vilka jag måste lägga de svenska förarbetena från regeringen och Finansinspektionen.

För att tackla de ovan nämnda problemen inledde jag projektet med att skapa en översikt över regelverket i form av enkla tabeller. Jag inriktade mig på fyra områden; 1) regelverket, 2) förarbetena, 3) regelförändringarna från Solvens I till Solvens II samt 4) tillsynspraxis. Resultatet redovisas i denna boks fyra avsnitt.

Det har inte varit självklart att ge ut denna bok. Som framgått ovan kan man säga att *Solvensregler Regelöversikten* består av mitt arbetsunderlag till kommentarerna i *Solvensregler*. Man kan ifrågasätta om ett sådant material har allmänt intresse. Jag har dock själv haft stor nytta av materialet i arbetet med *Solvensregler*. Min förhoppning är därför att boken kan användas såväl som ett redskap för att snabbt hitta de relevanta reglerna för en viss företagstyp eller viss situation, som en utgångspunkt för fördjupade rättsutredningar. Förhoppningsvis kan den även underlätta försäkringsrättslig forskning.

Som framgår av den analys av svårigheterna med att genomföra Solvens II-direktivet i Sverige, som finns på s. 137–149 i *Solvensregler*, finns skäl att rikta viss kritik mot solvensregelverket och mot Sveriges genomförande av detsamma. *Solvensreglers* utgångspunkt har huvudsakligen varit att beskriva hur direktivet har genomförts i svensk rätt. Metoden för genomförandet – omformulering i lag (FRL) eller föreskrift (FFFS) av större delen av direktivet men med avsaknad av direktivets hänvisningar till den delegerade akten – har lett till att ytterligare två omfattande lager av normer har lagts ovanpå den redan omfattande och direkt bindande EU-rättsliga regleringen med en metod som har försvårat tillämpningen av regelverket i dess helhet. Ett av syftena med både *Solvensregler* och *Solvensregler Regelöversikten* är att hjälpa läsaren att navigera mellan dessa blindskär.

Till min hjälp med kommentarerna i *Solvensregler* hade jag förmånen att till en expertpanel knyta ett antal personer med omfattande erfarenhet av solvensfrågor

i allmänhet och skilda områden av solvensregelverket i synnerhet. *Solvensregler Regelöversikten* består av arbetsunderlaget till *Solvensregler*. Detta material har inte granskats av expertpanelen.

Ett mycket varmt tack vill jag rikta till Johan Lundström, Svensk Försäkrings mångårig chefjurist, för hans vänlighet att förgylla boken med ett särskilt förord.

För korrekturläsning och redigering riktar jag, som vanligt, ett stort tack till *Catarina Ericson*, *Siv Wallmon Karlin* och *Carina Länk*. *Siv* har även administrerat bokens utgivning och marknadsföring. Bokens formgivning är *Carinas* förtjänst. Vidare vill jag tacka *Advokatfirman Vinge* som generöst har stöttat mig i arbetet med även detta verk

Stockholm, mars 2020

Per Johan Eckerberg

INNEHÅLL

Förord av Johan Lundström 5

Författarens förord 7

Förkortningar 12

A REGELÖVERSIKT – Var hittar jag de relevanta reglerna? 16

Inledning 17

Tabeller 22

- 1 Regler för *alla försäkringsföretag som tillämpar Solvens II* 23
- 2 Särskilda regler för *livförsäkringsföretag* 94
- 3 Särskilda regler för *skadeförsäkringsföretag* 105
- 4 Särskilda regler för *captivebolag* 112
- 5 Särskilda regler för *företag som ingår i en grupp* 114
 - 5.1 *Alla företag som ingår i en grupp* 114
 - 5.2 *Företaget i toppen av en grupp* 134
 - 5.3 *Försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag* 138
- 6 Särskilda regler för *återförsäkringsbolag och andra försäkringsföretag som mottar återförsäkring* 149
- 7 Särskilda regler för *försäkringsföretag som driver verksamhet i ett annat land inom EES* 154
- 8 Särskilda regler för *försäkringsföretag som använder en intern modell* 156
- 9 Särskilda regler för *försäkringsföretag som avser att genomföra en frivillig beståndsöverlåtelse* 166
- 10 Särskilda regler för *försäkringsföretag som är likvidationspliktiga eller har gått i likvidation eller försatts i konkurs* 167
- 11 Regler om *avgiven återförsäkring och åtagande från specialföretag* 172
- 12 Regler om *ledningsprövning, förvärv av kvalificerade innehav av aktier, nära relationer och intressegemenskap* 177
- 13 Regler för *styrelse och VD i ett försäkringsföretag* 184
- 14 Regler för *revisorer i försäkringsföretag* 191
- 15 Regler för *specialföretag* 194
- 16 Undantagsbestämmelser 198
- 17 Regler för *försäkringsföretag som har beviljats undantag beroende på storlek* 207
- 18 Regler för *försäkringsföretag som tillämpar övergångsreglerna för tjänstepensionsförsäkring* 208

B FÖRARBEITSGUIDEN – Var hittar jag de relevanta förarbetena? 210

Inledning 211

Tabeller 212

- 1 Förarbeten till Solvens II-regelverket 212
 - 1.1 Förarbeten till Solvens II-direktivet 212
 - 1.2 Förarbeten till Solvens II-förordningen 216
 - 1.3 Förarbeten till ITS 221
 - 1.4 Förarbeten till Eiopas riktlinjer 226
- 2 Alla förarbeten 230

C TILLSYNSPRAXIS 2016–2018 – Hur har Finansinspektionen tillämpat solvensreglerna? 260

D KORSREFERENSTABELLER – Vilka nya och gamla regler motsvarar varandra? 268

Tabeller 269

- 1 Korsreferenstabell från Försäkringsdirektiven (Solvens I) till Solvens II-direktivet 269
- 2 Korsreferenstabell från Solvens I-FRL till Solvens II-FRL 269
- 3 Korsreferenstabell från Solvens II-FRL till Solvens I-FRL till GFRL 274

FÖRKORTNINGAR

Nedan följer en sammanställning över de förkortningar som används i bokens textavsnitt. I tabellerna kan ytterligare och andra förkortningar förekomma.

ABL	Aktiebolagslag (2005:551)
AIF-förvaltare	Förvaltare av alternativa investeringsfonder
Andra Livförsäkringsdirektivet	Direktiv 90/619/EEG
Andra Skadeförsäkringsdirektivet	Direktiv 88/357/EEG
Andra Tjänstepensionsdirektivet	Direktiv 2016/2341/EU
CEIOPS	Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors (Europeiska kommittén för tillsyn av försäkringar och tjänstepensioner)
EES	Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet (European Economic Area, EEA)
EESK	Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén
EG	Europeiska Gemenskapen
Eiopa	Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten
Eiopaförordningen	Europaparlamentets och Rådets förordning 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Eiopa)
ESA-myndigheterna	De tre europeiska tillsynsmyndigheterna, EBA, Eiopa och ESMA
EU-domstolen	Europeiska unionens domstol
EUF-fördraget	Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
FFFS	Finansinspektionens författningssamling
FI	Finansinspektionen
FICOD1	Financial Conglomerates Directive 2011/89/EU (Ändringsdirektivet)
FiU	Riksdagens finansutskott
FLT	Förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganet
FRF	Försäkringsrörelseförordning (2011:257)
FRL	Försäkringsrörelselagen (2010:2043)

FTA	Försäkringstekniska avsättningar
FTR	Försäkringstekniska riktlinjer
Första Livförsäkringsdirektivet	Direktiv 79/267/EEG
Första Skadeförsäkringsdirektivet	Direktiv 73/239/EEG
Första Tjänstepensionsdirektivet	Direktiv 2003/41/EG
Försäkringsdistributionsdirektivet (IDD)	Direktiv 2016/97/EU
Försäkringsgruppsdirektivet	Direktiv 98/78/EG
FörsäkringsrörelseManualen 2014	Per Johan Eckerberg, <i>FörsäkringsrörelseManualen 2014</i> , Stockholm, 2014
Försäkringstillsynsutredningen	SOU 2005:85
Försäkringsutredningen	SOU 1995:87
Förvaltningslagsutredningen	SOU 2010:29
GABL	(gamla) aktiebolagslagen (1975:1385)
GBFL	(gamla) bokföringslagen (1976:125)
GDPR	Förordningen (EU) 2016/679 (Dataskyddsförordningen)
GFAL	(gamla) lagen (1927:77) om försäkringsavtal
GLEF	(gamla) lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar
GFRL	(gamla) försäkringsrörelselagen (1982:713)
IAIS	International Association of Insurance Supervisors (Internationella organisationen för försäkrings-tillsynsmyndigheter)
IAS	International Accounting Standards Ny beteckning är IFRS, se nedan
IDD-direktivet	Direktiv 2016/97/EU
IFRS	International Financial Reporting Standards (kallades tidigare för IAS, se ovan)
IORP II-direktivet	Direktiv 2016/2341/EU
ITS	Kommissionens genomförandeförordningar för fastställande av tekniska standarder – <i>Implementing Technical Standards</i>
Koassuransdirektivet	Direktiv 78/473/EEG
Kollektivförsäkringsutredningen	SOU 1998:7
Kommissionen	Europeiska kommissionen
Konglomeratdirektivet	Direktiv 2002/87/EG

Konglomeratlagen	Lag (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat
Konglomeratproppen	Prop. 2005/06:45
Konsoliderade Livförsäkringsdirektivet	Direktiv 2002/83/EG
Kreditförsäkringsdirektivet	Direktiv 87/343/EEG
Kreditinstitutsdirektivet	Direktiv 2013/36/EU
LBF	Lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
LEF	lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar
LFD	lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution
LVM	Lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
Lissabonfördraget	om ändring av fördraget om Europeiska Unionen och fördraget om upprättande av Europeiska Gemenskapen (2007/C 306/01)
Livförsäkringsutredningen	SOU 2012:64
LUFT	Lag (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige
MCR	<i>Minimum Capital Requirement</i> (minimikapitalkrav)
MiFID	Directive on Markets in Financial instruments
ORSA	Egen risk- och solvensbedömning (Own Risk and Solvency Assessment)
Omnibus II-betänkandet	SOU 2014:56 Genomförande av Omnibus II-direktivet
Omnibus II-direktivet	Direktiv 2014/51/EU
Parlamentet	Europaparlamentet
Penningtvättslagen	Lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
PRIPS	Packaged Retail Investment Products
PRIIPS	Packaged Retail and Insurance-based Investment Products
Prop.	Proposition
Prospektdirektivet	Direktiv 2001/34/EG
Redovisningsdirektivet	Direktiv 2013/34/EU
Revisionspaketet	Revisorsförordningen och Redovisningsdirektivet
Revisionsförordningen	Förordning (EU) 2014/537
rskr.	Riksdagskrivelse
RTS	Kommissionens genomförandeförordningar för fastställande av regulatoriska tekniska standarder – <i>Regulatory Technical Standards</i>

Rådet	Europeiska unionens råd
Rättsskyddsdirektivet	Direktiv 87/344/EEG
Q&A process	EIOPA's Question and Answer process on Regulation
SCB	Statistiska centralbyrån
SCR	Solvency Capital Requirement (solvenskapitalkravet)
SFCR	Solvency and Financial Condition Report (solvens- och verksamhetsrapport)
Sjunde bolagsdirektivet	Direktiv 83/349/EEG
Solvens I	Gemensam benämning för de försäkringsdirektiv som tillkom under åren 1973-2008
Solvens I-FRL	FRL i dess lydelse före den 1 januari 2016
Solvens II	Gemensam benämning för Solvens II-direktivet och de rättsakter som tillkommit för genomförande av eller genom bemyndigande i Solvens II-direktivet
Solvens II-betänkandet/utredningen	SOU 2011:68 Rörelsereglering för försäkring och tjänstepension
Solvens II-direktivet	Direktiv 2009/138/EG
Solvens II-FRL	FRL i dess lydelse från och med 1 januari 2016
Solvens II-förordningen	Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35
Solvens II-propositionen	Prop. 2015/16:9
SOU	Statens offentliga utredningar
Tredje Livförsäkringsdirektivet	Direktiv 92/96/EEG
Tredje Skadeförsäkringsdirektivet	Direktiv 92/49/EEG
UCITS IV-direktivet	Direktiv 2009/65/EG
UFL	Lag (1972:262) om understödsföreningar
Understödsföreningsutredningen	SOU 1990:101
VD	Verkställande direktör
ÅRFL	Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag
ÅRL	Årsredovisningslag (1995:1554)
Återförsäkringsdirektivet	Direktiv 2005/68/EG
Ändringsdirektivet	Direktiv 2011/89/EU om ändring av direktiven 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG och 2009/138/EG

A REGELÖVERSIKT

– Var hittar jag de relevanta reglerna? 16

Inledning 17

Tabeller 22

- 1 Regler för **alla försäkringsföretag som tillämpar Solvens II** 23
- 2 Särskilda regler för **livförsäkringsföretag** 94
- 3 Särskilda regler för **skadeförsäkringsföretag** 105
- 4 Särskilda regler för **captivebolag** 112
- 5 Särskilda regler för **företag som ingår i en grupp** 114
 - 5.1 **Alla företag som ingår i en grupp** 114
 - 5.2 **Företaget i toppen av en grupp** 134
 - 5.3 **Försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag** 138
- 6 Särskilda regler för **återförsäkringsbolag och andra försäkringsföretag som mottar återförsäkring** 149
- 7 Särskilda regler för **försäkringsföretag som driver verksamhet i ett annat land inom EES** 154
- 8 Särskilda regler för **försäkringsföretag som använder en intern modell** 156
- 9 Särskilda regler för **försäkringsföretag som avser att genomföra en frivillig beståndsöverlåtelse** 166
- 10 Särskilda regler för **försäkringsföretag som är likvidationspliktiga eller har gått i likvidation eller försatts i konkurs** 167
- 11 Regler om **avgiven återförsäkring och åtagande från specialföretag** 172
- 12 Regler om **ledningsprövning, förvärv av kvalificerade innehav av aktier, nära relationer och intressegemenskap** 177
- 13 Regler för **styrelse och VD i ett försäkringsföretag** 184
- 14 Regler för **revisorer i försäkringsföretag** 191
- 15 Regler för **specialföretag** 194
- 16 Undantagsbestämmelser 198
- 17 Regler för **försäkringsföretag som har beviljats undantag beroende på storlek** 207
- 18 Regler för **försäkringsföretag som tillämpar övergångsreglerna för tjänstepensionsförsäkring** 208

A. REGELÖVERSIKT – Var hittar jag de relevanta reglerna?

Inledning

FRL

2010 fick försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL) en modern struktur som väsentligt underlättade förståelsen för och överblicken över regelmassan. Bl.a. infördes ett stort antal pedagogiska rubriker. Framst underlättades överblicken genom att lagstiftaren samlade allmänna rörelseregler och solvensregler i skilda kapitel samt de särskilda associationsrättsliga reglerna i separata kapitel för försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag respektive försäkringsföreningar.

Den senaste lydelsen av FRL hämtar man med fördel på lagrummet.se, den gemensamma webbplatsen för den offentliga förvaltningens rättsinformation. Här kan man, förutom att ta del av den senaste uppdateringen av FRL i fulltext (genom en länk till Regeringskansliets rättsdatabaser), även finna de länkar till förarbeten, rättspraxis och internationellt material, som används av myndigheter och domstolar.

Den nya lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag omfattas inte av denna regelöversikt.

FFFS

Reglerna i FRL kompletteras av *föreskrifter* från Finansinspektionen (FI) publicerade i Finansinspektionens författningssamling (FFFS) och grundade på bemyndiganden i FRL. Därutöver utfärdar inspektionen icke bindande s.k. *allmänna råd*. Finansinspektionens, tidigare ganska spretiga samling av, föreskrifter och allmänna råd har numera samlats i ett fåtal regelverk. I en huvudföreskrift (FFFS 2015:8) har inspektionen sammanfört merparten av de föreskrifter och allmänna råd som avser försäkringsföretag och pensionsstiftelsers solvensregler. Bestämmelserna omfattar bl.a. regler om tillstånd, försäkringstekniska avsättningar, investeringar, kapitalbas, kapitalkrav, företagsstyrning, lämplighetsprövning, offentlighetsgörande och grupper.

En förteckning, med länkar, över de föreskrifter som kompletterar genomförandet av direktiv 2009/138/EG (Solvens II-direktivet) i FRL, finns på Finansinspektionens webbsida fi.se. Förteckningar över samtliga gällande FFFS, och de uppdaterade, konsoliderade texterna, är också tillgängliga på Finansinspektionens webbsida. För flertalet FFFS finns även värdefulla kommentarer i särskilda beslutspromemorior.

Finansinspektionen har erhållit omfattande bemyndiganden att utfärda föreskrifter avseende tjänstepensionsföretag. Dessa omfattas dock inte av denna regelöversikt.

Solvens II-direktivet

Solvens II-direktivet har genomförts i Sverige den 1 januari 2016 genom omfattande ändringar av FRL.

Under fliken *Internationellt material* på lagrummet.se återfinns de länkar till gemenskapsrätten som används av svenska myndigheter och domstolar. Solvens II-direktivet finner man genom att söka på årtal (2009) och /nummer (/138) i sökrutan på EUR-Lex, eur-lex.europa.eu, den officiella portalen till gällande EU-rätt. För att ta del av den senast uppdaterade, konsoliderade versionen av direktivet ska man klicka på datumet vid texten "*Senaste konsoliderade versionen*". Notera att länken i rättsaktens rubrik, liksom många andra länkar till Solvens II-direktivet, leder till den *ursprungliga texten* och inte till den senaste, konsoliderade versionen. Bl.a. går man då miste om de väsentliga förändringar av Solvens II-direktivet som gjorts till följd av Direktiv 2014/51/EU (**Omnibus II-direktivet**). Å andra sidan finns de för tolkningen viktiga *skälen* till direktivet inte med om man väljer den senaste konsoliderade versionen. För att läsa skälen måste man alltså klicka på rättsaktens rubrik ("*Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den*").

Solvens II-förordningen och genomförandeförordningarna (ITS och RTS)

Vissa delar av Solvens II-direktivet genomförs i förordningar utfärdade av Europeiska kommissionen (**Kommissionen**). Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 (**Solvens II-förordningen**) och Kommissionens, hittills (oktober 2019) 22 "*tekniska standarder för genomförande*" – Implementing Technical Standards (ITS) – är direkt tillämpliga i Sverige. Kommissionen har även möjlighet att utfärda "*tekniska standarder för tillsyn*" – Regulatory Technical Standards (RTS).

Solvens II-förordningen finner man genom att söka på årtal (2015) och /nummer (/35) i sökrutan på EUR-Lex, eur-lex.europa.eu, den officiella portalen till gällande EU-rätt. För att ta del av den senast uppdaterade, konsoliderade versionen av förordningen ska man därefter klicka på datumet bredvid texten "*Senaste konsoliderade versionen*". Notera att länken i rättsaktens rubrik, liksom många andra länkar till Solvens II-förordningen leder till den ursprungliga texten och inte till den senaste, konsoliderade versionen. I likhet med vad som nämnts ovan om Solvens II-direktivet, bör man notera att de för tolkningen viktiga *skälen* endast återfinns i den ursprungliga versionen av förordningen.

De, hittills, 22 genomförandeförordningarna för fastställande av tekniska standarder, ITS, kan man finna genom att söka på "*genomförandeförordning Solvens II*" i sökrutan på EUR-Lex, eur-lex.europa.eu. Man kan även finna en sammanställning på svenska (med länkar) på Finansinspektionens webbsida fi.se.

En sammanställning av alla EU:s Solvens II-relaterade regelverk finns på Kommissionens webbsida ec.europa.eu.

Eiopas riktlinjer

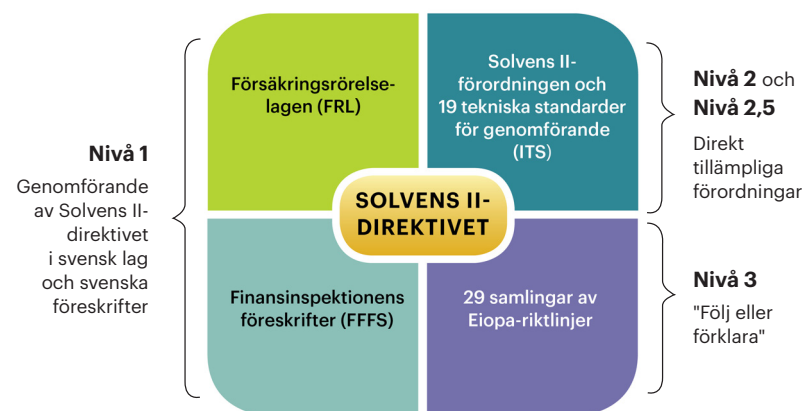
Kompletterande anvisningar – riktlinjer – till Solvens II-direktivet har lämnats, och kommer att lämnas, av den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (**Eiopa**). Eiopa har samlat alla riktlinjer om Solvens II på sin webbsida, eiopa.europa.eu.

Man kan även finna en sammanställning på svenska av riktlinjerna, med länkar, på Finansinspektionens webbsida fi.se.

I likhet med Finansinspektionens allmänna råd är riktlinjerna inte bindande, utan följer principen om "*comply or explain*" (följ eller förklara).

Överblick

Vad som sagts ovan kan sammanfattas i följande figur.



Genomförandet av Solvens II-direktivet i Sverige – i FRL och i FFFS – har tyvärr skett på ett sätt som i vissa avseenden har försvårat möjligheterna att förstå och få överblick över regelmassan. Det har visserligen varit möjligt att behålla en klar och entydig struktur i FRL. Detta är en av genomförandets stora förtjänster och därför utgångspunkten för tabellerna nedan i denna regelöversikt. Vidare har genomförandet rättat och övrebryggt många språkliga missförstånd. Svårigheterna har främst uppstått till följd av att stora delar av Solvens II-direktivet inte har genomförts i FRL, utan i Solvens II-förordningen och ITS, vilka är direkt bindande i Sverige. Kompletterande nationella genomförandebestämmelser har endast varit tillåtna om det krävts för att förordningarna ska kunna tillämpas och få genomslag i svensk rätt. Detta har av regeringen tolkats som att det inte har varit lämpligt att i FRL ta in hänvisningar till Solvens II-förordningen och ITS. Man kan därför inte av

FRL	FFFS	Solvens II-direktivet	Solvens II-förordningen och ITS	Eiopas riktlinjer
			<ul style="list-style-type: none"> ITS 2016/1800 Placeringen av externa ratinginstituts kreditvärderingar på en objektiv kreditkvalitets-skala för kreditkvalitetssteg 	
Försäkringstekniska avsättningar				
Värdering av FTA <ul style="list-style-type: none"> Skyldigheten att göra försäkringstekniska avsättningar (FTA) och värderingen av dem, 5 kap. 3 §, däribland reglerna om 	<ul style="list-style-type: none"> FTA, 4 kap. och bilaga 3, FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Värdering av tillgångar och skulder, Art. 75 Bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar, Art. 76-85 5 kap. 3 § FRL genomför Art. 76.1-2 	<ul style="list-style-type: none"> Allmänna bestämmelser om FTA, Art. 17-18 Datakvalitet, Art. 19-21 Metoder för att beräkna de försäkringstekniska avsättningarna, Art. 22-42 Riskfria räntesatser för relevanta durationer, Art. 43-54 Klasser, Art. 55 Proportionalitet och förenklingar, Art. 56-61 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för värdering av FTA Riktlinjer för avgränsning av försäkringsavtal, särskilt Riktlinje 4-5 Riktlinjer om förlust-täckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter

Ansvarsfull beräkning <ul style="list-style-type: none"> Beräkning av FTA på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva, 5 kap. 4 § 	<ul style="list-style-type: none"> FTA, 4 kap. och bilaga 3, FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar, Art. 76-85 5 kap. 4 § FRL genomför Art. 76.3-4, 78, 82 och 83 	<ul style="list-style-type: none"> Uppgifter som används vid beräkning av FTA, Art. 19-20 Antaganden som ligger till grund för beräkningen, Art. 22-26 Dokumentering av värdering av FTA, Art. 265 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för värdering av FTA Riktlinjer för avgränsning av försäkringsavtal, särskilt Riktlinje 4-5 Riktlinjer om förlust-täckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter Riktlinjer för rapportering och offentliggörande, särskilt Riktlinje 22 FTA
FTA:s sammansättning <ul style="list-style-type: none"> Beräkning av FTA, 5 kap. 5 § 	<ul style="list-style-type: none"> FTA, 4 kap. och bilaga 3, FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar, Art. 76-85 5 kap. 5 § FRL genomför Art. 77.1 och 4 	<ul style="list-style-type: none"> Uppskjutna skatter, Art. 15 Beräkning av FTA som helhet, Art. 40 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för värdering av FTA Riktlinjer om förlust-täckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter
Bästa skattningen <ul style="list-style-type: none"> Beräkning av den bästa skattningen av framtida kassaflöden, 5 kap. 6 § 	<ul style="list-style-type: none"> Beräkning av den bästa skattningen, 4 kap. 4-28 §§ FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar, Art. 76-85 5 kap. 6 § FRL genomför Art. 77.1 och 4, Art. 77.2 1-3 st och 78.1-2 	<ul style="list-style-type: none"> Allmänna bestämmelser, Art. 17 och 18 Lämplig användning av approximationer, Art. 21 Antaganden som ligger till grund för beräkningen av FTA, Art. 22-26 Uppgifternas trovärdighet, Art. 27 ↓ 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för värdering av FTA Riktlinjer för avgränsning av försäkringsavtal, särskilt Riktlinje 4-5 Riktlinjer om förlust-täckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter

FRL	FFFS	Solvens II-direktivet	Solvens II-förordningen och ITS	Eiopas riktlinjer
			<ul style="list-style-type: none"> Kassaflödesprognoser, Art. 28-36 Förenklad beräkning, Art. 60 	
<ul style="list-style-type: none"> Tillstånd att använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur, 5 kap. 7 § 	<ul style="list-style-type: none"> Riskfria räntesatser för relevanta durationer, 4 kap. 14-28 §§ FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Bestämmelser om försäkringstekniska av-sättningar, Art. 76-85 5 kap. 7 § FRL genomför Art. 77 b 	<ul style="list-style-type: none"> Extrapolering, Art. 46 Matchningsjustering, Art. 52-54 ITS 2015/500 Godkännande av matchningsjustering 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för genomförande av de långsiktiga garantiåtgärderna Riktlinjer om förlusttäckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter
<ul style="list-style-type: none"> Underrättelse till FI om villkoren för användning av matchningsjustering inte uppfylls, 5 kap. 8 § 	<ul style="list-style-type: none"> Riskfria räntesatser för relevanta durationer, 4 kap. 14-28 §§ FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Bestämmelser om försäkringstekniska av-sättningar, Art. 76-85 5 kap. 8 § FRL genomför Art. 77 b 2 	<ul style="list-style-type: none"> Extrapolering, Art. 46 Matchningsjustering, Art. 52-54 ITS 2015/500 Godkännande av matchningsjustering 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för genomförande av de långsiktiga garantiåtgärderna
<ul style="list-style-type: none"> Användning av en volatilitetsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkning av FTA, 5 kap. 9 § 	<ul style="list-style-type: none"> Riskfria räntesatser för relevanta durationer, 4 kap. 14-28 §§ FFFS 2015:8 Riktlinjer för volatilitetsjustering, 9 kap. 3 § FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Bestämmelser om försäkringstekniska av-sättningar, Art. 76-85 5 kap. 9 § FRL genomför Art. 77 d 	<ul style="list-style-type: none"> Riskfria räntesatser, Art. 43-54 Extrapolering, Art. 46 Volatilitetsjusteringar, Art. 49-51 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för värdering av FTA Riktlinjer för genomförande av de långsiktiga garantiåtgärderna Riktlinjer om förlusttäckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter

<ul style="list-style-type: none"> Tillstånd att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen, 5 kap. 10 § 	<ul style="list-style-type: none"> Riskfria räntesatser för relevanta durationer, 4 kap. 14-28 §§ FFFS 2015:8 Övergångsregler om tillfällig räntejustering för bästa skattningen, 5 kap. 1-6 §§ FFFS 2015:21, ändrad genom FFFS 2016:5 	<ul style="list-style-type: none"> 5 kap. 10 § FRL genomför Art. 308 c 	<ul style="list-style-type: none"> Riskfria räntesatser, Art. 43-54 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för genomförande av de långsiktiga garantiåtgärderna Riktlinjer om förlusttäckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter
<ul style="list-style-type: none"> Förbudet mot avdrag från bästa skattningen av framtida kassaflöden för avgiven återförsäkring/specialföretagsfordran samt separat beräkning av sådana belopp, 5 kap. 11 § 	<ul style="list-style-type: none"> Beräkning av den bästa skattningen, 4 kap. 4-13 §§ FFFS 2015:8 	<ul style="list-style-type: none"> Bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar, Art. 76-85 5 kap. 11 § FRL genomför Art. 77.2 4 st. och Art. 81 	<ul style="list-style-type: none"> Antaganden som ligger till grund för beräkningen av FTA, Art. 22-26 Uppgifternas trovärdighet, Art. 27 Medel som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag, Art. 41-42 och 57 Riskreduceringstekniker, Art. 208-215 	<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för värdering av FTA Riktlinjer för tillämpning av arrangemangen för avgiven återförsäkring på teckningsriskmodulen för skadeförsäkring, särskilt Riktlinje 32-33 Riktlinjer om förlusttäckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter
<ul style="list-style-type: none"> Tillstånd att använda ett tillfälligt avdrag vid beräkning av FTA, 5 kap. 12 § 	<ul style="list-style-type: none"> Övergångsregler om tillfälligt avdrag vid beräkning av FTA, 5 kap. 7-13 §§ FFFS 2015:21, ändrad genom FFFS 2016:5 	<ul style="list-style-type: none"> 5 kap. 12 § FRL genomför Art. 308 b. 1-4 		<ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer för värdering av FTA Riktlinjer om förlusttäckningskapaciteten hos FTA och uppskjutna skatter

B FÖRARBETSGUIDEN – Var hittar jag de relevanta förarbetena? 210

Inledning 211

Tabeller 212

- 1 Förarbeten till Solvens II-regelverket 212
 - 1.1 Förarbetena till Solvens II-direktivet 212
 - 1.2 Förarbetena till Solvens II-förordningen 216
 - 1.3 Förarbetena till ITS 221
 - 1.4 Förarbetena till Eiopas riktlinjer 226
- 2 Alla förarbeten 230

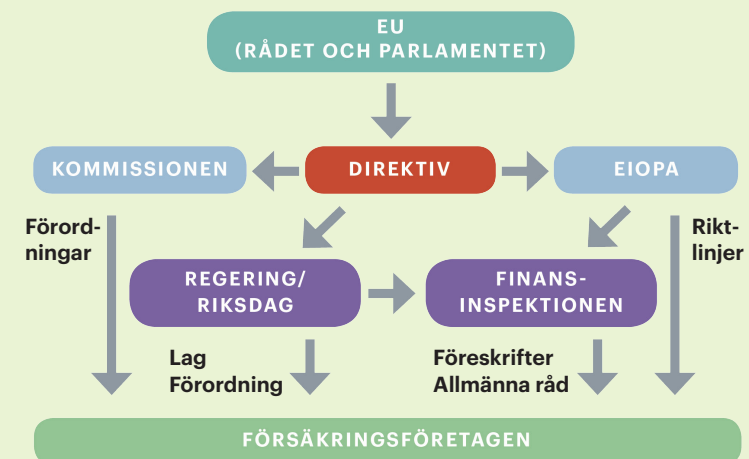
B. FÖRARBETSGUIDEN – Var hittar jag de relevanta förarbetena?

Inledning

Solvens II-direktivet, som antogs av Parlamentet och Rådet 2009, innebar en reformering av den EU-rättsliga solvensregleringen för skade- och livförsäkring samt en konsolidering av flertalet då befintliga direktiv inom försäkringsområdet. Som framgått av avsnitt A ovan är solvensregelverket omfattande och innehåller många olika delar. Vidare innehåller Solvens II-direktivet dels regler som utgör en *konsolidering* av tidigare direktiv inom försäkringsområdet, dels de *egentliga* Solvens II-reglerna. Uppdelningen framgår av artiklarna 309 och 311.

När det gäller tolkning av Solvens II enligt EU-rättsliga tolkningsprinciper (se avsnitt 2.1.3 i *Solvensregler*) har unionsrätten tidigare kännetecknats av en mycket begränsad tillgång till förarbeten. EU-domstolens praxis har därför, av naturliga skäl, saknat hänvisningar till förarbeten. Med tiden har förekomsten av – och i synnerhet tillgängligheten till – förarbeten till EU:s rättsakter blivit vanligare. Som närmare utvecklats i *Solvensregler* föreligger det visserligen fortfarande olika uppfattningar om vilken betydelse EU:s förarbeten har för tolkningen av EU-direktiv. För en djupare förståelse av regelverket kan dock förarbetena många gånger vara av stort värde. Nedan följer därför en översikt över viss dokumentation från EU som är allmänt tillgänglig via Internet, och som med visst fog kan anses utgöra Solvens II-regelverkets förarbeten.

Förarbetenas indelning nedan följer den för Solvens II-direktivet tillämpade lagstiftningsmetoden, den s.k. Lamfallussymmodellen (se avsnitt 2.2.4 i *Solvensregler*).



Lamfallussymodellen syftar till att möjliggöra ett snabbare lagstiftningsförfarande och en mer flexibel lagstiftning. Den särskilda lagstiftningsmodellen tillämpades ursprungligen på värdepappersområdet, men 2006 utvidgades tillämpningsområdet till att omfatta även lagstiftning inom bank-, försäkrings- och fondområdena.¹¹

TABELLER

1. Förarbeten till Solvens II-regelverket

1.1 Förarbeten till Solvens II-direktivet

I maj 2001 inledde Kommissionen en grundläggande översyn av gemenskapens försäkringsdirektiv kallad *The Solvency II project*. Den 5 november 2003 beslöt Kommissionen att bilda ett permanent organ för tillsynsfrågor, the Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (CEIOPS), och att uppdraga till CEIOPS att utarbeta ett förslag till Solvens II. Detta arbete pågick under perioden 2004-2007.¹²

CEIOPS förslag på Nivå 1 lämnades till Kommissionen i form av s.k. *Technical Advice*, av CEIOPS även betecknat som *CEIOPS'Advice*. Det första av dessa levererades den 29 juni 2005 med rubriken *Answers to the First Wave of Calls for Advice in the Framework of the Solvency II Project*. Därefter följde såväl en andra som en tredje *Wave of Calls for Advice*.

Den offentligt tillgängliga dokumentation som producerades av CEIOPS under denna period återfinns på Eiopas webbsida eiopa.europa.eu. Materialet är synnerligen omfattande. Förutom *Advice*, finns ett stort antal andra förberedande handlingar av olika dignitet från denna tid, såsom *Comments, Guidelines, Standards, Surveys, Reports, Letters, Discussion papers, Comment letters, Questionnaires, Statements, Quantitative impact studies, Consultations* och *Recommendations*. Materialet är betydligt mer omfattande än någon offentligt tillgänglig samling av motiv till en svensk lagstiftningsprodukt. För den som önskar tränga närmare in i ett visst område inom Solvens II, utgör denna dokumentsamling en guldgruva, även om man bör ha i åtanke att det inte är CEIOPS som är lagstiftare.

För att underlätta för läsaren har CEIOPS sammanställt en förteckning med länkar till 113 dokument som enligt CEIOPS ska anses utgöra CEIOPS' Advice (*Overview of CEIOPS' submissions to the European Commission 2004-2009*). De av dessa CEIOPS' Advice som avser själva direktivet, dvs. nivå 1, och inte delegerade akter på nivå 2 eller genomförandeakter på nivå 2,5, återfinns i tabellen nedan.

¹¹ Impact Assessment Report SEC (2007) 871, Annex A.3.

¹² Se Geoffrey Maddock m.fl. a.a. s. 18. En utförlig och detaljerad redogörelse för arbetet med framtagandet av Solvens II-direktivet finns i Arne Sandström, a.a. s. 602 ff. och i Karel Van Hulle, *Solvency Requirements for EU Insurers – Solvency II is good for you*, Intersentia 2019 (Van Hulle), s. 49 ff.

Den 10 juli 2007, efter ett synnerligen omfattande samråds- och utredningsarbete, antog Kommissionen ett första förslag till direktiv för Solvens II-projektet (CELEX nr 52007PC0361).¹³ Under fliken Lagstiftningsförfaranden (*Procedure*) på EUR-Lex webbsida eur-lex.europa.eu kan man i detalj följa lagstiftningsprocessen i Kommissionen, Rådet och Parlamentet och ta del av de ändringar och rättelser som ledde fram till det slutliga Solvens II-direktivets undertecknande av Parlamentets ordförande och Rådets ordförande den 25 november 2009.¹⁴

Solvens II-direktivet	Ämnesområde	Förarbeten
Solvens II-direktivet	Solvens II-generellt	30.06.2005 Answers to the First Wave of Calls for Advice in the Framework of the Solvency II Project
		01.11.2005 Answers to the Second Wave of Calls for Advice in the Framework of the Solvency II Project
		03.05.2006 Answers to the Third Wave of Calls for Advice in the Framework of the Solvency II Project
		26.03.2007 Advice on Pillar I Issues – Further Advice
		30.07.2007 Letter to the European Commission on Solvency II – further work
		Kommissionens första förslag till direktiv den 10 juli 2007 (KOM(2007) 361 slutlig 2007/0143 (COD))
		Kommissionens konsekvensbedömningar (SEK/2007/0870 och SEC/2007/0871)
		Kommissionens omarbetade förslag till direktiv den 26 februari 2008 (KOM(2008) 119),
		Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommitténs (EESK) yttrande den 29 maj 2008 (2008/C 224/03)
		Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågors (ECON) yttrande den 16 oktober 2008 (A6-0413/2008) ¹⁵

¹³ Se Arne Sandström, a.a. s. 623 ff. och Van Hulle s. 68 ff.

¹⁴ En utförlig och detaljerad redogörelse över processen har upprättats av Arne Sandström, a.a. s. 602 ff. och av Van Hulle s. 49 ff.

¹⁵ Se Arne Sandström, a.a. s. 627.

Solvens II-direktivet	Ämnesområde	Förarbeten
Art. 27-39 och 212-266	Tillsynsfrågor	<p>03.11.2006 Advice to the European Commission in the framework of the Solvency II project on sub-group supervision, diversification effects, cooperation with third countries and issues related to the MCR and SCR in a group context</p> <p>03.11.2006 Advice to the European Commission in the framework of the Solvency II project on insurance undertakings' Internal Risk and Capital Assessment requirements, supervisors' evaluation procedures and harmonised supervisors' powers and tools</p> <p>12.02.2007 Letter / Report on Impact of Solvency II on Supervisors</p> <p>20.03.2007 Advice to the European Commission in the Framework of the Solvency II project on Supervisory powers – further advice</p>
Art. 29, 34, 41 och 45	Proportionalitetsprincipen	28.05.2008 Advice to the European Commission on the Principle of Proportionality in the Solvency II Framework Directive Proposal
Art. 37	Kapitaltillägg	20.03.2007 Advice to the European Commission in the Framework of the Solvency II project on Pillar II Capital add-ons for Solo and Group Undertakings
Art. 44	Återförsäkring	20.03.2007 Advice to the European Commission in the Framework of the Solvency II project on Pillar II issues relevant for Reinsurance
Art. 45	Egen risk- och solvensbedömning	03.11.2006 Advice to the European Commission in the framework of the Solvency II project on insurance undertakings' Internal Risk and Capital Assessment requirements, supervisors' evaluation procedures and harmonized supervisors' powers and tools
Art. 51-56	Rapportering och offentliggörande	20.03.2007 Advice to the European Commission on Supervisory Reporting and Public Disclosure in the Framework of the Solvency II Project

Art. 88 och 93	Efterställda skulder	08.05.2006 Advice on the Treatment of 'Deeply Subordinated Debt'
Art. 132	Aktsamhetsprincipen	20.03.2007 Advice to the European Commission in the Framework of the Solvency II Project on Safety Measures (Limits on Assets)
Art. 212-266	Grupper	<p>31.10.2005 Recommendation on Possible Need for Amendments to the Insurance Groups Directive</p> <p>03.11.2006 Advice to the European Commission in the framework of the Solvency II project on sub-group supervision, diversification effects, cooperation with third countries and issues related to the MCR and SCR in a group context</p> <p>28.05.2008 Advice to the European Commission on aspects of the Framework Directive Proposal related to Insurance Groups</p>
Art. 218-243	Gruppsolvans	03.11.2006 Advice to the European Commission in the framework of the Solvency II project on sub-group supervision, diversification effects, cooperation with third countries and issues related to the MCR and SCR in a group context
Konglomeratdirektivet	Konglomerat	<p>30.08.2007 Letter to the EC / Report on the impact of the differences in sectoral rules on the calculation of own funds of financial conglomerates</p> <p>30.10.2009 Advice to the European Commission on the review of the Financial Conglomerates Directive</p>

2. Alla förarbeten

Nedanstående tabell kan användas som en *snabbguide* för att se i vilka svenska förarbeten samt förarbeten från CEIOPS och Eiopa, man kan finna information om en viss rättsfråga. Tabellen är på intet sätt komplett. I många fall anges endast det senaste eller mest relevanta förarbetet. I vissa fall anges hänvisning till förarbeten som, i sin tur, innehåller ytterligare hänvisningar. Flera hänvisningar görs till ännu ej genomförda utredningsförslag. Det sistnämnda har främst gjorts när dessa förslag innehåller värdefulla reflektioner över gällande rätt eller hänvisningar till tidigare förarbeten.

Uppslagsord	Förarbete
ABL, tillämplighet	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 468 f.
Aktiekapital	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 231
Aktsamhetsprincipen	Advice to the European Commission in the Framework of the Solvency II Project on Safety Measures (Limits on Assets) (CEIOPS 2007)
Aktuarie, aktuariefunktion	Prop. 1998/99:87 (Ändrade försäkringsrörelseregler) s.351 f. Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 263, 275 f., 378 f. och 450 SOU 2011:68 (Solvens II-utredningen) s. 319 ff. Prop. 2015/16:9 (Solvens II-proppen) s. 323 f.
Avgränsning av försäkringsavtal	Final Report on Public Consultation No. 14/036 on Guidelines on contract boundaries (Eiopa)
Avgångsbidragsförsäkring (AGB)	Prop. 2003/04:150 (Ny försäkringsavtalslag) s.364 Prop. 1992/93:257 (Ändrad lagstiftning för försäkringsverksamhet med anledning av EES-avtalet) s. 181
Bankgaranti	SOU 1987:58 (Försäkringsverksamhetskommittén) s. 277 och 301 ff. SOU 1997:177 (Byggkvalitetutredningen) s. 244
Behovsprincipen	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 389 f.
Beståndsoverlåtelse, frivillig	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 265 f. och 465
Beståndsoverlåtelse, vid likvidation eller konkurs	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 468
Bifirma	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 274 och 341

Bolagsordning, försäkringsaktiebolag	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 470 SOU 2012:64 (Livförsäkringsutredningen) s. 286 ff.
Bolagsstämma, ömsesidiga försäkringsbolag	Prop. 2015/16:4 (Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar) Prop. 2017/18:185 (En ny lag om ekonomiska föreningar)
Bästa skattningen	Se under FTA
Captiveverksamhet	Prop. 1984/85:77 (Om koncession för försäkringsrörelse) s. 41 ff. CEIOPS' Advice for L2 Implementing Measures on SII: Simplifications/Specifications for captives (2010) SOU 2011:68 (Solvens II-utredningen) s. 120 ff. Prop 2015/16:9 (Solvens II-proppen) s. 203 f.
Centraliserad riskhantering	Se under Grupptillsyn
Compliance	Prop. 2015/16:9 (Solvens II-proppen) s. 320 f.
Datakvalitet	Se under FTA
Delning	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 266 SOU 2012:64 (Livförsäkringsutredningen) s. 307 ff. och 697 f.
Delägare	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 286 SOU 2012:64 (Livförsäkringsutredningen) s. 319
Delägarförteckning	Prop. 2015/16:4 (Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar) Prop. 2017/18:185 (En ny lag om ekonomiska föreningar)
Delägarinsatser	SOU 2012:64 (Livförsäkringsutredningen) s. 286 f. och 360 f.
Delägda företag, verksamhet i	Prop. 2015/16:4 (Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar) Prop. 2017/18:185 (En ny lag om ekonomiska föreningar)
Direkt livförsäkringsrörelse, se Undantag för	
Direkt skadeförsäkringsrörelse, se Undantag för	
Diversifieringsprincipen	SOU 1993:108 (Försäkringsutredningen, del 2) Ds 1993:57 Prop. 1994/95:184 (Genomförande av EG:s tredje skaderespektive livförsäkringsdirektiv) s. 159 ff.

Uppslagsord	Förarbete
Efterställda skulder	Advice on the Treatment of 'Deeply Subordinated Debt' (CEIOPS 2006) SOU 2011:68 (Solvens II-betänkandet) s. 252 ff. och 441 Prop. 2015/16:9 (Solvens II-proppen) s. 263 f. och 538 f
Egen risk- och solvensbedömning	Advice to the European Commission in the framework of the Solvency II project on insurance undertakings' Internal Risk and Capital Assessment requirements, supervisors' evaluation procedures and harmonized supervisors' powers and tools (CEIOPS 2006) Solvency II: Consultation Paper On the Proposal for Guidelines on Own Risk and Solvency Assessment [CP 008/2011] (Eiopa) Consultation Paper on the Proposal for Guidelines on Forward Looking assessment of the undertaking's own risks (based on the ORSA principles) [CP-13/009] (Eiopa) Final Report on Public Consultation No. 14/017 on Guidelines on own risk and solvency assessment (Eiopa) SOU 2011:68 (Solvens II-betänkandet) s. 277 ff. Prop. 2015/16:9 (Solvens II-proppen) s. 316 ff.
Eiopa Guidelines	Se under Eiopas riktlinjer
Eiopas riktlinjer	Public consultations on the Solvency II Guidelines
Ekonomiska föreningar	SOU 2010:90 (En ny lag om ekonomiska föreningar), Prop. 2015/16:4 (Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar) Prop. 2017/18:185 (En ny lag om ekonomiska föreningar)
Ersättningssystem	CEIOPS' Advice for L2 Implementing Measures on SII: Remuneration (2009)
FATCA	Prop. 2014/15:41 (Genomförande av avtal mellan Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering för att förbättra internationell efterlevnad av skatteregler och för att genomföra FATCA)
Finansiell återförsäkring	Prop. 2007/08:40 (Återförsäkring) s. 121
Finansiella konglomerat	Report on the impact of the differences in sectoral rules on the calculation of own funds of financial conglomerates (CEIOPS 2007) IWCFC Recommendations on Capital for Financial Conglomerates (2008) Advice to the European Commission on the review of the Financial Conglomerates Directive (CEIOPS 2009)

	EBA, EIOPA and ESMA's Joint Consultation Paper on its proposed response to the European Commission's Call for Advice on the Fundamental Review of the Financial Conglomerates Directive [JC/CP/2012/01] SOU 2011:68 (Solvens II-betänkandet) s.419 ff. Prop 2015/16:9 (Solvens II-proppen) s. 518 ff.
Firma	Prop. 2009/10 :246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 274 och 341 SOU 2012:64 (Livförsäkringsutredningen) s. 350
Flytträtt	Fi 2004/2598 Prop. 2006/07:26 (Flytt av försäkrings-sparande) s.29 ff. och 52 ff. Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 450 (5 kap. 15-16 §§), 255 ff. och 474 (11 kap. 18 §), 326 ff. och 494 (12 kap. 69 §) samt 368 ff. och 505 (13 kap. 23 §) SOU 2012:64 (Livförsäkringsutredningen) s. 411 ff.
Framtida premier/betalningar	Se under FTA
Fullmäktige	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 307 ff.
Fusion	Prop. 1994/95:70 (Ändringar av den bolagsrättsliga lagstiftningen för bank- och försäkringsområdet med anledning av EES-avtalet) s. 133 Prop. 2008/09:180 (Gränsöverskridande fusioner för finansiella företag, m.m.) Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) s. 265, 338, 377 och 497 SOU 2012:64 (Livförsäkringsutredningen) s. 307 ff. och 377 Prop. 2015/16:4 (Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar) Prop. 2017/18:185 (En ny lag om ekonomiska föreningar)
Födelseförsäkring	Prop. 2003/04:150 (Ny försäkringsavtalslag) s. 366
Föreningsstämma	Prop. 2015/16:4 (Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar) Prop. 2017/18:185 (En ny lag om ekonomiska föreningar)
Föreskriftsrätt, Finansinspektionens	Prop. 2009/10:246 (En ny försäkringsrörelselag) SOU 2011:68 (Solvens II-utredningen) Prop 2015/16:9 (Solvens II-proppen)

C TILLSYNSPRAXIS 2016–2018 – Hur har Finansinspektionen tillämpat solvensreglerna? 260

C. TILLSYNSPRAXIS 2016–2018 – Hur har Finansinspektionen tillämpat solvensreglerna?

Arbetet med *Solvensregler*, som publicerades i november 2019, omfattade bl.a. ett stort antal frågor till Finansinspektionen om inspektionens tolkning och tillämpning av en rad olika solvensrättsliga bestämmelser. Samtidigt begärdes kopior på Finansinspektionens beslut i dessa avseenden under perioden 1 januari 2016–30 juni 2018. Följande beslut erhöles från Finansinspektionen, i vissa frågor dock endast av inspektionen utvalda exempel på beslut.

Alternativ metod för gruppbaserad kapitalbas och solvenskapitalkrav

FI Dnr 15-9677	FI ger tillstånd enligt 19 kap. 17 § andra stycket FRL och art. 328.1 Solvens II-förordningen att använda en kombination av konsolideringsmetoden och sammanläggnings- och avräkningsmetoden vid beräkningen av den gruppbaserade kapitalbasen och det gruppbaserade kapitalkravet
FI Dnr 15-12220	Se ovan
FI Dnr 15-15845	Se ovan
FI Dnr 16-7761	Se ovan

Ansvarigt företag – företagsstyrning

FI Dnr 16-19852	FI beslutar enligt 19 kap. 33 § andra stycket och 42 § andra stycket FRL att ett visst försäkringsföretag ska för gruppen ansvara för att rapportera resultatet av beräkningarna av den gruppbaserade kapitalbasen, det gruppbaserade solvenskapitalkravet och väsentliga uppgifter som ligger till grund för dem samt ansvara för att kraven i 10 kap. FRL om företagsstyrning i tillämpliga delar följs på gruppnivå
FI Dnr 17-8216	Se ovan

Ansvarigt företag – rapportering

FI Dnr 16-6544	FI beslutar enligt 19 kap. 33 § andra stycket FRL att ett svenskt försäkringsföretag, för en grupp med ett försäkringsholdingföretag i Gibraltar i toppen, ska ansvara för att till FI rapportera resultatet av beräkningarna av den gruppbaserade kapitalbasen och det gruppbaserade solvenskapitalkravet enligt 19 kap. 32 § FRL samt väsentliga uppgifter som ligger till grund för dem
----------------	--

Beslut att inte beakta företag vid grupp tillsyn

FI Dnr 15-14678	FI beslutar att avslå ansökan av ett svenskt försäkringsföretag i toppen av en grupp om att enligt 19 kap. 11 § första stycket FRL inte beakta ett icke-vinstutdelande försäkringsföretag i gruppen vid grupp tillsynen avseende solvens, företagsstyrning och riskkoncentrationer
FI Dnr 16-2384	På ansökan av ett svenskt försäkringsföretag beslutar FI enligt 19 kap. 11 § första stycket FRL att inte beakta ett försäkringsföretag utanför EES vid grupp tillsynen av en grupp som har ett försäkringsholdingföretag i Gibraltar i toppen
FI Dnr 17-8481	Se ovan
FI Dnr 18-10227	På ansökan av ett svenskt försäkringsföretag beslutar FI enligt 19 kap. 11 § första stycket FRL att inte beakta ett försäkringsföretag utanför EES vid grupp tillsynen av en grupp som har ett försäkringsholdingföretag i England i toppen

En enda handling för ORSA på grupp- och solonivå

FI Dnr 16-12732	FI beslutar enligt 19 kap. 43 § andra stycket FRL att ett försäkringsföretag får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11-13 §§ FRL på gruppnivå och på nivån för vissa dotterföretag. Handlingen ska omfatta samtliga bedömningar och överlämnas samtidigt till FI och till övriga berörda behöriga myndigheter
FI Dnr 16-12763	FI beslutar enligt 19 kap. 43 § andra stycket FRL att ett försäkringsföretag får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11-13 §§ FRL på gruppnivå och på nivån för vissa dotterföretag. Handlingen ska omfatta samtliga bedömningar
FI Dnr 16-15316	FI beslutar enligt 19 kap. 43 § andra stycket FRL att ett försäkringsföretag får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11-13 §§ FRL på gruppnivå och på nivån för ett dotterföretag. Handlingen ska omfatta samtliga bedömningar och överlämnas samtidigt till FI och till övriga berörda behöriga myndigheter
FI Dnr 16-15865	FI beslutar enligt 19 kap. 43 § andra stycket FRL att ett försäkringsföretag får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11-13 §§ FRL på gruppnivå och på nivån för ett dotterföretag. Handlingen ska omfatta samtliga bedömningar
FI Dnr 16-17553	Se ovan
FI Dnr 16-19856	FI beslutar enligt 19 kap. 43 § andra stycket FRL att ett försäkringsföretag får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11-13 §§ FRL på gruppnivå och på nivån för vissa dotterföretag. Handlingen ska omfatta samtliga bedömningar och överlämnas samtidigt till FI och till övriga berörda behöriga myndigheter

FI Dnr 17-16906	FI beslutar enligt 19 kap. 43 § andra stycket FRL att ett försäkringsföretag får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11-13 §§ FRL på gruppnivå och på nivån för ett dotterföretag. Handlingen ska omfatta samtliga bedömningar
-----------------	---

Försäkringstekniska avsättningar, beräkningsunderlag och riktlinjer

FI Dnr 17-15725,3748	FI beslutar enligt 18 kap. 1, 2 och 16 §§ FRL om varning och sanktionsavgift för åsidosättande av bestämmelserna om försäkringstekniska avsättningar (5 kap. 3-6 §§ FRL samt 4 kap. 4 och 6 §§ FFFS 2015:8), beräkningsunderlag (9 kap. 28 och 29 §§ FFFS 2015:8) och riktlinjer (10 kap. 23 § FRL och 9 kap.18 och 19 §§ FFFS 2015:8)
----------------------	--

Förvärvstillstånd enligt 15 kap. 1,4 och 5 §§ FRL

FI Dnr 16-871	Vabis Försäkringsaktiebolag
FI Dnr 16-4872	Dina Försäkringar AB
FI Dnr 16-4998	Dina Försäkringar AB
FI Dnr 16-9452	Dina Försäkringar AB
FI Dnr 16-10306	Dina Försäkringar AB
FI Dnr 16-10652	Dina Försäkringar AB
FI Dnr 16-14567	Dina Försäkringar Mälardalen AB
FI Dnr 16-14730 m.fl.	Medicover Försäkrings AB
FI Dnr 16-14777	Dina Försäkringar Mälardalen AB
FI Dnr 16-14962	Vabis Försäkringsaktiebolag
FI Dnr 16-15842 m.fl.	Nordnet Pensionsförsäkring AB
FI Dnr 16-15957	Dina Försäkringar AB
FI Dnr 17-3359	SCA Försäkringsaktiebolag
FI Dnr 17-3355	Sirius International Försäkringsaktiebolag (publ)
FI Dnr 17-6600 m.fl.	Ikano Livförsäkring AB
FI Dnr 17-7434 m.fl.	Ikano Försäkring AB
FI Dnr 17-9885 m.fl.	Vabis Försäkringsaktiebolag
FI Dnr 17-10597 m.fl.	Brummer Life Försäkringsaktiebolag
FI Dnr 17-14174	Nordisk Marinförsäkring AB
FI Dnr 17-16848	Anticimex Försäkringar AB
FI Dnr 17-20712	Skanska Försäkrings AB
FI Dnr 17-21569	Vabis Försäkringsaktiebolag
FI Dnr 18-2859 m.fl.	Volvo Group Insurance Försäkringsaktiebolag
FI Dnr 18-8281	Dina Försäkringar Mälardalen AB
FI Dnr 18-8285	Se ovan

D KORSREFERENSTABELLER – Vilka nya och gamla regler motsvarar varandra? 268

Tabeller 269

- 1 Korsreferenstabell från Försäkringsdirektiven (Solvens I) till Solvens II-direktivet 269
- 2 Korsreferenstabell från Solvens I-FRL till Solvens II-FRL 269
- 3 Korsreferenstabell från Solvens II-FRL till Solvens I-FRL till GFRL 274

D. KORSREFERENSTABELLER – Vilka nya och gamla regler motsvarar varandra?

Tabeller

1. Korsreferenstabell från Försäkringsdirektiven (Solvens I) till Solvens II-direktivet

Som framhållits i avsnitt 2.1.2 i *Solvensregler*, innehåller Solvens II-direktivet dels de *egentliga* Solvens II-reglerna, dels regler som utgör en *konsolidering* av tidigare direktiv inom försäkringsområdet. Uppdelningen framgår av artiklarna 309 och 311. De artiklar som räknas upp i artikel 311, tredje stycket, är de artiklar som anses ingå i den s.k. konsolideringen. Detta framgår av att direktivet endast föreskriver att dessa artiklar ska "*tillämpas*", dvs. direktivet utgår från att bestämmelserna redan är *genomförda* i nationell lagstiftning. Vilka artiklar i Solvens II-direktivet som konsoliderar vilka äldre direktivbestämmelser, framgår av en till direktivet fogad korsreferenstabell, **Bilaga VII**. Tabellen återges därför inte nedan, utan läsaren hänvisas till direktivet.

2. Korsreferenstabell från Solvens I-FRL till Solvens II-FRL

För att underlätta vid rättsutredningar där äldre svenska förarbeten, litteratur, föreskrifter och sanktionsbeslut ska beaktas, har en korsreferenstabell upprättats avseende bestämmelserna i FRL i dess lydelse före den 1 januari 2016 (Solvens I-FRL) jämfört med bestämmelserna i FRL efter genomförandet av Solvens II (Solvens II-FRL). Tabellen visar vilka bestämmelser i Solvens I-FRL som motsvaras av bestämmelser i Solvens II-FRL.

Solvens I-FRL → 1 kap. Inledande bestämmelser	Solvens II-FRL 1 kap. Inledande bestämmelser
1–7 §§	1–7 §§
8 §	Upphävd
9–18 §§	9–18 §§
19 §	20 § (motsvarar 19 § 2 S1FRL)
20 §	20 § (motsvarar 20 § 1 S1FRL)
21–25 §§	21–25 §§

Solvens I-FRL → 2 kap. Tillstånd för försäkringsföretag	Solvens II-FRL 2 kap. Tillstånd för försäkringsföretag
1-19 §§	1-19 §§
Solvens I-FRL → 3 kap. Verksamhet i ett annat land inom EES	Solvens II-FRL 3 kap. Verksamhet i ett annat land inom EES
1-7 §§	1-7 §§
8-14 §§	Upphävda
15-21 §§	15-21 §§
22 §	Upphävd
23 §	23 §
Solvens I-FRL → 4 kap. Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse	Solvens II-FRL 4 kap. Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse
1-4 §§	1-4 §§
5 §	6 §
6 §	Upphävd
7 §	7 §
8 §	Upphävd
9-18 §§	9-18 §§
Solvens I-FRL → 5 kap. Försäkringstekniska avsättningar, förlustutjämningsreserv och bestämmande av premier	Solvens II-FRL 5 kap. Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar
1 §	3 § motsvarar 1 § 1 st, i övrigt saknas motsvarighet
2 §	16 §
3-11 §§	Upphävda
12 §	17 §
13 §	Upphävd
14 §	10 kap. 18 § delvis
15 §	4 kap. 17 a §
16 §	4 kap. 17 b §
17 §	Motsvarighet saknas
Solvens I-FRL → 6 kap. Skuldtäckning och placering av tillgångar m.m.	Solvens II-FRL 6 kap. Investeringar
1 §	Upphävd

2 §	3 §
3-17 §§	Upphävda
18 §	4 §
19 §	3 §
20 §	1 §
21-29 §§	Upphävda
30 §	11 §
31 §	13 §
32 §	5 §
33 §	9 §
34 §	14 § delvis
Solvens I-FRL → 7 kap. Kapitalbas, solvensmarginal och garantibelopp	Solvens II-FRL 7 kap. Kapitalbas 8 kap. Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav
1-16 §§	Bestämmelserna är i grunden förändrade
17 §	8 kap. 17 § motsvarar 1 st
18 §	8 kap. 18 och 19 §§ motsvarar 1 st
19-21 §§	Saknar motsvarighet
Solvens I-FRL → 8 kap. Riktlinjer och beräkningsunderlag	Solvens II-FRL 10 kap. Företagsstyrning
1-3 §§	10 kap. 23 §
4-6 §§	Upphävda
7 §	10 kap. 24 §
8 §	10 kap. 25 §
9 §	Motsvarighet saknas
Solvens I-FRL → 9 kap. Försäkringsgrupper	Solvens II-FRL 19 kap. Grupptillsyn
1-4 §§	Upphävda
5 §	19 kap. 17 §
6-10 §§	Upphävda
11 §	19 kap. 45 §
12 §	19 kap. 46 §
13 §	19 kap. 47 §
14 §	19 kap. 48 §
15 §	19 kap. 104 § delvis

SOLVENSREGLER REGELÖVERSIKTEN

En översikt över försäkringsföretagens solvensregler

"Per Johan Eckerbergs bok är avsedd att vara en praktisk handledning för dem som har att tränga igenom det mycket omfattande och komplexa solvensregelverket. Genom sin systematiska, tabellvisa genomgång av alla olika slags normer kommer boken med all säkerhet att på ett mycket förtjänstfullt sätt fylla sitt syfte"

Johan Lundström, chefsjurist Svensk Försäkring

Solvensregler Regelöversikten är ett redskap för att skapa översikt – ett helikopterperspektiv – över försäkringsföretagens solvensregler, deras förarbeten, svensk tillsynspraxis och regelverksförändringarna till följd av Solvens II-direktivet.

Boken innehåller

- En regelöversikt
- En förarbetsguide
- En översikt över Finansinspektionens tillsynspraxis och
- Korsreferenstabeller mellan nya och gamla regler

Boken ger svar på bl.a. följande frågor:

- *Var hittar jag de relevanta reglerna för en viss företagstyp eller situation?*
- *Var hittar jag de relevanta förarbetena?*
- *Hur har Finansinspektionen tillämpat solvensreglerna?*
- *Vilka nya och gamla regler motsvarar eller ersätter varandra?*

Boken är en del i skriftserien **FörsäkringsrörelseManualen**



Bokens författare Per Johan Eckerberg är advokat och delägare i Advokatfirman Vinge. Han har arbetat som juridisk rådgivare till företag i försäkringsbranschen under mer än 30 år. Per Johan är även författare till *FörsäkringsrörelseManualen* och *Solvensregler*.

www.scandinavianreproduction.se



ISBN 978-91-519-1903-4



9 789151 919034